

A koronavírus hatása a szőlő- és borágazatra

*Egyre többen kongatják a vészharangot a hazai borászatok körében, pedig még alig vette kezdetét a koronavírus elleni harc. Nem elég, hogy jóval kevesebb turista jön az országba, így csökken a fogyasztás az éttermekben, a romkocsmákban, de ugyanez a tendencia igaz a hazai lakosokra is. Mivel a vendéglátóhelyek bizonytalan időre bezár-
tak, a fogyasztás drasztikusan csökken, miközben sokan mérlegelik, a bevásárlásoknál fér-e a kosarukba bor, vagy az alapvető élelmiszerek töltik ki a helyet. Megkérdeztünk mérvadó hazai borászatokat, milyen hatással van a kialakult krízishelyzet a gazdálkodásukra; melyek a várható rövid és hosszú távú következmények, milyen lépéseket terveznek, illetve milyen megoldásokat alkalmaznak a zökkenőmentes munkavégzés érdekében.*

BOCK PINCÉSZET (BOCK JÓZSEF)

– A kiszállítások nem olyan ütemben mennek, mint ahogy azt korábban megszokhattuk, késnek a megrendelések és a sofőrök száma sem elegendő. De valamit muszáj, hogy megjegyezzek ebben a helyzetben: a bor olyan élelmiszeripari termék, amely tele van antioxidánsokkal, ami miatt azt gondolom, hogy vírusgyérítő hatása is van. Halványlila gőzünk sincs, hogy mi lesz a folytatás, és mi alakulhat ki a későbbiekben. Én optimista vagyok, és azt gondolom, hogy ha betartjuk a szabályokat, akkor a lakosságnak csak minimális százaléka fertőződhet meg. Bízom abban, hogy mihamarabb kifejlesztik a vírus elleneszerét, csak ez tudná megnyugtani a társadalmat.

– A marketingcsoportunk a múlt héten már megkezdte a webshopos hirdetések megjelentetését. Tulajdonképpen Budapesten, de bizonyos mennyiség fölött és megfelelő területi reakció esetén az ország különböző területeire is vállalkozunk a termékkiszállítást.

– Nagyon hálás vagyok a kollégáimnak, mert attól függetlenül, hogy voltaképpen bércsökkentést hajtottunk végre, egy emberként elfogadták a döntést, ugyanis mindenki tisztában van a jelen helyzet súlyával. Elbocsátásokra egyelőre nincs szükség. Azokkal a kollégákkal, akik épp próbaidőn vannak, megbeszéltük, hogy szüneteltetjük a munkát, de elbocsátásokat a szó szoros értelmében nem kellett alkalmazni. Szerencsére a szőlőtermesztés ma sok embernek biztosít munkát.

BODRI PINCÉSZET (BODRI ISTVÁN)

– Mindenre nagy hatással van a koronavírus, és egyelőre nem tudjuk még, milyen nehéz lesz a helyzet a továbbiakban. Ha a járvány nagyobb méreteket ölt, még nehezebb lesz beszerezni anya-

gokat. Az értékesítésben is tapasztalható a változás, sokkal kevesebbet adunk el. A multinacionális cégek még rendelnek, de a vendéglátás úgyszólván teljesen halott.

Ha három hónapon belül lezajlik ez az egész mizéria, akkor ki tudjuk gazdaságilag heverni a járvány okozta helyzetet. Ha ez több időt vesz igénybe, akkor azt gondolom, hogy minimum egy-másfél év szükséges, hogy a borászati piac mindebből talpra álljon, míg a vendéglátásnak ehhez két-három év biztosan kell.

– Ami elsődlegesen a legfontosabb, a szőlőt meg kell művelni. A járvány után is lesz élet, a jövőre is kell gondolni, éppen ezért a termelés nem állhat le. És nem utolsósorban várjuk a kormány gazdaságmentő intézkedéseit is természetesen.

– Rugalmas munkaidőt találtunk. Próbáljuk struktúrájában átszervezni a munkát, aki a cégünknel eddig vendéglátásban dolgozott, annak most más területen kell érvényesülnie, mindemellett próbálunk szociálisak is lenni, igyekszem a kollégáimról gondoskodni. Sajnos nem tudunk mást csinálni, bérben és létszámban is fel kell készülni a csökkentésre...

SÓLYBOR KFT. (NYILAS JÁNOS)

– Gyakorlatilag kiszámíthatatlan a koronavírus hatása a mezőgazdaságra, illetve esetünkben a borászatra. Az inputanyagok beszerzése nehezebbé vált, az árról nem is beszélve, annak tekintetében meg főleg, hogy drasztikusan lecsökkent a forint értéke. Emellett a szállítással is komoly problémák vannak, és nem utolsósorban, ha adódik értékesítési lehetőségünk a piacon, a kiszállítás lebonyolítása szintén nehéz terület.

Bizonytalanná vált a termék eladása, ami miatt csökken az árbevétel. Ha megnehezül a piaci értékesítés, az bonyolítja a gazdálkodást, tovább csökkentve a folyamatok tervezhetőségét.

Az ágazaton belül, ha egyszer szükségessé válik, le kell fékezni a bizonytalanná vált termékértékesítést, és akkor természetesen korlátozottabban próbálunk beruházni. Ezeknek a bevételeknek a kiesése és pótlása kétszer vagy háromszor annyi időbe telik majd, hogy aztán ismét helyre tudjuk állítani a termelés mennyiségét.

– Nagyon sokat dolgozunk a marketing területén, több ötletünket is igyekszünk bevezetni a promócióinkba. Mi is gondolkodtunk, hogy hogyan lehetne a felelősségvállalást és a fogyasztásösztönzést az 1-ben akciósomaggal érvényesíteni. Mi amellet döntöttünk, hogy kiszállítással értékesítjük borainkat, viszont minden kiszállított borcsomag után 500 forintot az Országos Mentőszolgálatnak ajánlunk fel. Ezt az akciót velük együtt indítottuk újjára közösen. Mindaddig, amíg ez a veszélyhelyzet fennáll, addig az akció tart. Várhatóan a kiszállítás lehetőségével a későbbiekben is élnek majd a fogyasztók, emiatt középtávú célunk, hogy ezt továbbfejlesztjük, ugyanis ez a szintér újabb értékesítési pont lehet a cégnél a későbbiekben.

– A cégnél mindenki végzi a munkáját, jelenleg jövedelemcsökkentésről vagy létszámleépítésről nálunk nem beszélhetünk. Ez a probléma a továbbiakban csak akkor jelentkezhet, ha nagyobb időintervallumban kell a rendkívüli helyzetre berendezkedni Magyarországon.

– Mi mindent megteszünk a védekezés érdekében, ahogyan azért is, hogy kollégáink megőrizhessék munkahelyüket és bevételüket. De emellett központi intézkedéseket is várunk, amelyek mentőövek lehetnének a mi ágazatunkban jelentkező problémákra.

TAKLER PINCÉSZET (TAKLER ANDRÁS)

– Egyelőre olyan információink vannak, mondjuk dugó- vagy üvegmegrendelés kapcsán, hogy hosszabb szállítási határidőkkel kell kalkulálnunk. Ezt csak nehezíti, hogy nem találnak elegendő sofórt, mivel a szállítás után a sofőrnek kéthetes karanténba kell vonulnia, ezt a bért pedig ki kell fizetni. Az értékesítésben már most jelentős problémákról tudok beszámolni. A hipermarketekben ugyan még fogyogat a bor, de van két olyan kereskedőnk, aki borbárokat üzemeltetett vagy éttermeket látott el, most ott 90 százalékkal esett vissza a boreladás. Ez körülbelül az ország 50-60 pincéjére kivetíthető.

Vélhetően az üvegpalackok iszonyú drágulása várható, ami kigyűrűzik a borászati kezelőanyagra is. Másfelől pedig kedvezményeket kell adni az értékesítés miatt, így aztán még nehezebb lesz az életben maradás.

– A szőlőt művelni kell, ezért a szőlőmunkásokat mi semmi esetre sem engedjük el. Közben a borokat továbbra is

TAKLER
Szekszárd

érelni kell, ugyanúgy le kell palackozni, nem engedhetjük meg magunknak, hogy a jövőre nem gondolunk, ugyanakkor valamilyen módon a költségeket is szükséges csökkenteni.

A szőlő- és borágazat segítésének érdekében a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa már elküldött egy levelet a szakminisztériumnak, amelyben kérelmezzük, hogy a folyamatban lévő uniós forrásokat minél előbb folyósítsák, hogy tudjuk tartani a frontot, illetve gyors, kedvező, szabad felhasználású hiteleket bocsássanak a rendelkezésünkre, aztán meglátjuk, mi valósul meg mindebből.

– Hamarosan kihozunk három kedvezményes borcsomagot, amit az ország bármely pontján három napon belül ingyenesen kiszállítunk. A kereskedőknél bannert és kedvezményes csomagokat állítunk össze, tehát jelen helyzetben, miután lényeges exportra egyelőre nincsen kilátás, a magyar fogyasztó tudja a borászokat életben tartani azzal, hogy otthon mértékkel fogyaszt hazai borokat.

– Egy borászatban, ahol együtt, közösségben kell dolgozni, nehéz betartani a kormány által előírt intézkedéseket. Ettől függetlenül mindenki maszkban, gumikesztyűben dolgozik a vírus terjedésének meggátolása érdekében.

TÜZKŐ BIRTOK (ERDÉLYI ÁRPÁD)

– Boraink mintegy 70 százalékát az exportpiacokon értékesítjük: vannak megrendelőik Mexikóból, Kanadából, Olaszországból, Svédországból, Belgiumból vagy éppen Tajvanból is – a teljesség igénye nélkül sorolva. Folyamatosan kapjuk a rendeléseket, ugyanakkor vannak partnereink, akik jelezték, hogy a következő néhány hónapban nem tudnak majd rendelni. Mindez attól függ, hogy az adott országban a járvány milyen fázisban van. Saját szempontunkból jelenleg a belföldi értékesítés bizonyul problémásnak. A gasztronómiai ágazat komoly nehézségekkel küzd, s a kereskedelmi láncok egy részétől is számottevően kevesebb megrendelésünk érkezik.

– A munka persze a krízishelyzet közepette sem áll meg: a szőlőültetvényben sok a feladat, a borászatban zajlanak a palackozások, és persze az irodisták is ellátják teendőiket.

Ami pedig a korábbiakhoz képest nagyobb szerepet kap most, az a webes értékesítés. Mindenesetre bízok abban, hogy ha előbb nem is, legalább a szüret idejére lecseng a járvány, addig pedig igyekszünk minden alkalmazottat megtartani. Ha most kihagynánk bizonyos munkafázisokat, akkor az a jövőre nézve többletköltségekkel járna, nem beszélve arról, hogy a termés mennyiségében és minőségében is nyomot hagyna.

KOCH BORÁSZAT (KOCH CSABA)

– A járvány terjedésével és az óvintézkedések fokozódásával párhuzamosan cégünk elkezdte megemelni az inputanyag-készleteit, attól tartva, hogy fenakadás adódik majd az ellátásban. A kezdeti félelmeink egyelőre nem igazolódtak be: ahogy az üveg-, úgy címke-, illetve a csomagolóanyag-ellátás is biztosítottnak tűnik. A gondot az okozza, hogy a borászati segédanyagok, a szőlőműveléshez is használatos gépek és azok alkatrészeinek nagy része Olaszországból származik, ezért sokan tartanak attól, hogy nem tudják majd ezeket beszerezni, illetve pótolni.

– Én magam a tavalyi év bortermelejeként korábban számos felkérést kaptam erre az időszakra borkóstolók, borvacsorák megtartására, melyeket a vírushelyzetre való tekintettel le kellett mondanom. A magyar borászok jelentős része foglalkozik közvetlen vagy közvetett módon vendéglátással, ezért sokan járnak most hasonló cipőben. Cégünk eladásait – 80%-ban élelmiszerboltoknak értékesítünk – tekintve is jelentős a megtorpanás, tekintve, hogy a vásárlók többsége jelen helyzetben a legalapvetőbb, tartós élelmiszereket igyekszik beszerezni.

– A borászat munkatársai mostantól egy helyett három műszakban dolgoznak, s nagy erővel töltik fel a raktárak készleteit. Webáruházunk forgalma ugyanakkor az eddigiéhez képest nőtt. E nehéz időkben különösen nagy szükség van a társadalmi felelősségvállalásra, így cégünk ezt szem előtt tartva igyekszik végezni tevékenységét.

kesztyűvel és maszkkal felszerelve szolgáljuk ki; utóbbiak a kézbesítések alkalmával is a kollégáik eszköztárát képezik. A traktorosokkal történő reggeli eligazítások „szellősebben”, egymástól kellő távolságban állva zajlanak, de az ültetvényeken az nem szokatlan, hogy a munka alapvetően egymástól távol folyik.

– A beszerzés terén azonban már akadnak gondok: az Olaszországban előállított nyomásálló műanyagpalackokra például jó darabig nem tudunk majd szert tenni. A szőlőtermesztőknek a tavalyi évben is számos nehézséggel kellett szembenéznük, a neheze azonban csak most jön – a tavaszi fagyokról nem is beszélve.

KÖKÉNY ÉS FIA CSALÁDI BORÁSZAT (KÖKÉNY BENŐ)

– A borászat mellett vendéglátással is foglalkozunk: a birtokunkon helyet adunk lakodalmaknak és más egyéb összejöveteleknek is. Legalábbis korábban így volt, a vírushelyzetre való tekintettel természetesen minden rendezvényünket – a borkimérésekkel együtt – lemondtuk. Így cégünk forgalma körülbelül 60%-ra esett vissza. Ehhez mindemellett az is hozzájárult, hogy ideiglenesen bezárt a közeli fürdő is, melynek vendégei közül sokan tértek be a borászatunkba is.

– Ugyanakkor kis borászatként most némi könnyebbséget jelent számunkra, hogy termékeinket nem kereskedőkön keresztül, hanem közvetlenül a végfogyasztók számára értékesítjük. Borainkat, illetve konyhánk ételeit éppen ezért elkezdtük házhoz szállítani a környékbeli településekre. Noha készültünk már erre korábban, jelenleg a veszteségek kompenzálása a cél e tevékenységgel.

– Az a nagy szerencsénk, hogy a 2019-es év remek borokat eredményezett. Mindenesetre bízok abban, hogy a krízishelyzet a következő néhány hónapban rendeződik, annál is inkább, mivel már nagyon hiányzik a nyüzsgő közösségi lét, melyhez korábban hozzászoktunk. A járvány végét követően feltételezhetően sokan külföld helyett a határokon belül keresik majd a kikapcsolódási lehetőségeket, ez pedig sok borászat számára érezteti majd kedvező hatását.

GÁL SZŐLŐBIRTOK ÉS PINCÉSZET (GÁL CSABA)

– Jelentős felvevőpiac „nullázódott le” azzal, hogy az üzletek ürességtől konganak, az éttermek pedig vagy bezártak, vagy pedig csökkentett kapacitással működnek. Ennek okán egyes pincészetek kénytelenek lesznek azzal szembesülni, hogy a tőkén marad a szőlőjük, esetükben mindenképpen zöldszüretre lesz szükség. Mi magunk a járványhelyzetre való tekintettel a pincészetünk vonzáskörzetében ingyenes házhoz szállítást biztosítunk, s a helyben értékesítést is a lehető legnagyobb biztonsággal és körültekintéssel végezzük. A vásárlókat ablakon keresztül, fertőtlenítőszerrel,

X OSTOROS PINCÉSZET (SOLTÉSZ GERGŐ)

– Az elmúlt hetek tapasztalatai alapján az elkövetkezendő időszakban kihívást jelent majd a növényvédő szerek beszerzése. Sokan nem rendelkeznek a szükséges készlettel, vagy ha mégis van termék, akkor a kiszállítást nem tudják megoldani. A másik problémacsoport a szőlőtelepítéssel kapcsolatos – bennünket ez nem érint –, de ha az oltvány Olaszországból érkezne, ennek megszervezése most komoly

kihívást jelentene. Az munkaerő rendelkezésre állása is kérdéses a vírushelyzet miatt. A pályázatoknál pedig azt tapasztalom, hogy lelassult az intézményrendszer, amely az elbírálással, hiánypótlásokkal foglalkozik, illetve a pályázatok keretében beszerzett eszközök beutaztatása ütközik nehézségekbe. A szállodaláncokhoz, éttermekhez történő szállítás teljesen megszűnt. Valamivel jobb a helyzetük azoknak, akik a kiskereskedelembe szállítanak – mint mi is –, de az előző szegmens kiesését nem tudja kompenzálni. Ott viszont azt a problémát tapasztaljuk, hogy lehet, hogy vásárolnának többet az emberek, de az alapvető élelmiszerek körül kialakult vásárlási láz miatt a bor háttérbe szorul, nem kerül a polcokra. Vagy nem viszik ki az üzletekbe, vagy nem veszik át.

– Az már látszik, hogy a kereslet-visszaesés miatt borfelesleg alakul ki. Ezért lesznek olyan borászatok, amelyek komoly gazdasági kihívások elé néznek, tönkremennek, nem tudják kifizetni a számláikat és fel kell adniuk, sajnos ez reális forgatókönyv. Illetve a tavalyi év után azzal számoltunk, hogy a szőlőárak tekintetében konszolidáció lesz. Kérdés, hogy a borfelesleg milyen mértékben hat majd vissza a szőlőárakra.

– A kieső nagyobb volumen a webshoppal nem tudjuk pótolni, sem kiváltani. Költségsökkentéssel próbálkozunk, néhány beruházást elhalasztottunk, és a kereskedelmi láncokkal együtt olyan akciókat tervezünk, ami majd a forgalomra jótékony hatással lehet. Jelentős mozgásterünk nincs a veszteségminimalizálásban.

– Azokat az óvintézkedéseket megtettük, amik azt célozzák, hogy a munkatársakat, amennyire lehet, megóvjuk a vírustól. Úgy alakítottuk a munkarendet, hogy tartani tudják a most megkívánt távolságot egymástól, elláttuk őket védőfel-

szereléssel. Lehetőség szerint igyekszünk mindenkinek megőrizni a munkahelyét, de vannak olyan területek, ahol jelentősen csökkent a munkamennyiség, például a vendéglátásban, itt valószínűleg rész munkaidős foglalkoztatást kell bevezetni. Át kell gondolnunk, hogy a kialakult helyzethez hogyan igazítsuk a humán erőforrásokat és milyen költségcsökkentő megoldásokat alkalmazzunk.

EGRI CSILLAGOK ZRT. (PÁL SÁNDOR)

– A szőlő- és borágazat erősen a vendéglátáshoz kötődik, s mint tudjuk, az éttermek, bárók, szállodák bezártak, ebben a szektorban a kereslet teljesen megszűnt. A nagy áruházláncoknál mi kicsi forgalomemelkedést tapasztalunk, bár lehet, hogy ez a húsvéti ünnepeknek és a karanténra való felkészülés miatti nagyvásárlásnak tudható be. Összességében, hosszú távon keresletcsökkenésre számítok. A helyzetünket nem könnyíti meg, hogy az alapanyagok nagy része importból származik, a palackok, borkezelő anyagok, kartonok, dugók, csavarzárak beszállítása kezd akadózni; illetve a borászati gépek, berendezések is Olaszországból jönnek, ezek a szállítások teljesen leálltak.

– A veszteségek kalkulálására még nem merek vállalkozni. Optimista vagyok, bízok benne, hogy mint a legtöbb vírushelyzetnek, ennek az intenzitása is hamar csökkenni fog és nem lesz hosszú lefolyású. A gazdasági hatások viszont egészen biztosan hosszabb távon érezhetőek lesznek. Ennek a kivédésén kell most dolgozni, sok apróbb lépésben gondolkozunk.

– A szőlőt művelni kell, egyelőre azt látom, az működik, ott még nincs visszaesés.

– Akik otthon vannak, azokhoz el kell juttatni azt az üzenetet, hogy aki hozzá szeretne jutni az általa kedvelt borhoz, márkához, azt el tudja érni az interneten keresztül is. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa elnökségi ülésén, amely most egy konferenciabeszélgetés keretében zajlott, döntést született arról, hogy reklámozni fogjuk ezt a lehetőséget. A fogyasztók keressék meg közvetlenül a pincészeteket, hiszen legtöbbjük ingyen házhoz szállítja a borokat. Ez mindenkinek jó: a fogyasztók így hozzájuthatnak a megszokott termékhez, a pincészeteknek pedig mérséklődik a kárjuk. Figyelemfelhívó kampányt is tervezünk a borfogyasztás jótékony hatásairól. Egy pohár jó bor elfogyasztása ebben a helyzetben is jót tesz az embereknek.

– Nem könnyű a munkaerőhelyzet, mivel az iskolák bezártak, a kisgyerekes szülőknek otthon kellett maradniuk, és a pótlásuk nem egyszerű. Mivel a keresletben drasztikus visszaesést nem érzékelünk, a termelés folyamatosan működik, nem tervezünk leállást, és a dolgozói létszámban sem leépítést. Meg akarjuk tartani a dolgozókat. Ha le kell állnunk alapanyaghiány vagy szállítási nehézségek miatt, akkor át kell gondolnunk, hogy szabadságolással, karbantartások előrehozásával hogyan tudjuk áthidalni azt az időszakot.

VARSÁNYI PINCÉSZET (FARKAS GEDEON)

– A beszerzés tekintetében – az euró árfolyama miatt és a korlátozások hatására – drágulást tapasztalok. Időben pedig kitolódnak a szállítások, ami eddig egy hét alatt megérkezett, azt most két hét alatt kapjuk meg. Ez nemcsak a külföldi szállításokra vonatkozik, hanem az itthonira is. A nyomdák is lassabban dolgoznak. Egy kicsit mindenkinek nehezebb, de még működik minden.

A legnagyobb partnerünk a Budapest Park és a Barba Negra volt, ami most teljesen leállt, a szupermarketek viszont folyamatosan rendelnek, és ez pozitív. Úgy tapasztaljuk, hogy a tartós élelmiszerek mellett azért borokat is vásárolnak az emberek. Az export viszont dög, itt főként a határon kialakult hosszabb állások befolyásolják a szállítást, leginkább Lengyelország és Csehország felé igaz ez – még működik, de sokkal hosszabb átfutási idővel.

– A szőlő teremni fog, egyelőre vannak emberek és meg is tudjuk művelni. Az a koncepciónk, hogy a legfontosabb műveleteket most megcsináljuk, befejezzük a műtrágyázást, utána emberek függvényében tudunk tovább haladni a munkákkal. A tavalyi év felvásárlása és a saját termésünk jól sikerült a mennyiségek tekintetében, ezért nincsenek nagy feleslegeink a pincében. Ha a jelenlegi helyzet szeptemberig semmit nem javulna, akkor lenne olyan eladatlan borunk, aminek nem örülnénk, gondolok itt a rozéra és a könnyű fehérekre. Reméljük, hogy júniusra megoldódik ez a helyzet, az emberek kiszabadulnak a karanténból és boldogan fröccsöznek a nyári melegben. Amitől inkább tartok, hogy a világban keletkezik olyan mennyiségű felesleg, amit nem lehet levezetni a piacon, és ez árletörő hatással lesz a szőlőre és a borra is.

– Mindig próbálunk újítani. Webshopunk mindig volt, most egy kedvező ajánlatot dolgoztunk ki a fogyasztóknak, a borokat kiszállítjuk ingyenesen országosan, és meghirdettük az online borkóstolókat. Ha tőlünk vásárolnak bort, küldünk videót, amit tetszés szerint bármikor meg lehet otthon nézni,

vagy igény szerint online borkóstolon is részt lehet venni, ahol a pincészet borásza bemutatja azokat a borokat, amiket vásároltak. Ezt főleg csoportok, társaságok veszik igénybe, de tartottunk olyan partnernek is, akihez éppen be szeretnénk kerülni a borainkkal.

– Szeretnénk megtartani az embereinket, nem küldtünk el senkit egyelőre. Március végén kéthetes kényszerszünetet rendeltünk el, szabadságra küldtük a dolgozóinkat. Főként a hatvan év fölöttiek védelmében tettük ezt. Így a borászat nem működött, csak a kereskedelem és az iroda. Az előtte lévő időszakban feltermeltünk mindent, a raktárakat megtöltöttük, hogy ezt meg tudjuk tenni. Azt valószínűleg meg kell lépniünk, hogy csökkentett munkaórán dolgozzunk, mondjuk 6 órában. De ezt még nem látjuk előre, hiszen napról napra sokat változik a helyzet. Függ attól is, hogy például a kijárási korlátozások és egyéb intézkedések hogyan érződnek a piacon.

PATRÍCIUS BORHÁZ (MOLNÉR PÉTER)

– A gasztronómia teljesen leállt, a kiskereskedelem viszont egyelőre működik, ott nincsenek problémáink, sőt kicsi növekedés tapasztalható. Azt tapasztaljuk, hogy bátrabban vásárolnak az emberek webshopból, mint korábban, Európán belül és kívül is. Skandinávia, Franciaország és az Egyesült Királyság felé viszont szinte teljesen leálltak a szállítások. Ellenben, ami pozitív és némi bizakodásra ad okot, hogy a kezdeti dráma után a keleti piacok kezdenek éledezni, újra megindult a kommunikáció a megrendelőkkel, jönnek megrendelések, a szállítások megindultak Kína, Japán és Dél-Korea irányába.

– A termelési oldalról persze nem lehet leállás, a tőkék szépen megindultak, a szőlőben dolgozunk, természetesen a szigorú óvintézkedések betartásával. A pincészetben is folyamatos a munka, a palackozás sem állt le. A finanszírozás már nehezebb ügy, azt mindenkinek személyre szabottan kell megoldani.

– Folyamatosan, minden közösségimédia-felületen kommunikáljuk, hogy vásároljanak közvetlenül a pincészettől borokat. Több kampány is fut egyszerre, amelyeket már hetekkel ezelőtt kidolgoztuk, vannak akciós ajánlatok, csomagajánlatok, nyereményjátékok. Ennek érezzük a hatását, most folyamatosan növekszik ez az értékesítési forma.

– Nagyon fontos a stabil dolgozói gárda megtartása, minden erőnkkel arra koncentrálunk, hogy meg tudjuk őrizni a csapatot. Ennek érdekében megteszünk minden lépést, ha kell, átszervezzük a munkát. A rendkívüli helyzet kreatív gondolkodást kíván és akár újszerű megoldásokat is alkalmaznunk kell. Azt gondolom, hogy ebben a helyzetben nagyon fontos, hogy kinek milyen csapat van a háta mögött. A teljes termelési struktúrában, a szőlőtől kezdve a bor polcra kerüléséig, minden folyamatban rendszeresen egyeztetünk, és ahol kell, ott változtatunk, alkalmazkodunk a kialakult helyzethez.

Sárközi – Szöcs – Varga

